

Stále živá legenda zápasníků Frištenských

Richard Sobotka

Stále živá legenda zápasníků Frištenských

**Anabáze Františka „Franka“ Frištenského
z Rožnova pod Radhoštěm přes Vídeň, Švýcarsko
a USA zpět do Rožnova pod Radhoštěm.**

Richard Sobotka

Jak ke všemu došlo

Léto roku 2020 bylo příznivé. V jeho závěru mne nějakou náhodou (ty bývají nejpodnětnější), někde poblíž dolního rožnovského mostu zastavil pan Libor Cabák, profesí PR manažer nedalekého Rožnovského pivovaru a řekl, že do Rožnova zavítal jeden z členů rozvětveného rodu Frištenských, a zeptal se, nemám-li zájem se s ním setkat. Vize potkat se s příbuzným legendárního siláka a zápasníka Gustava Frištenského, který ve své době téměř neměl přemožitele, byla tak lákavá, že mi nedala jinou možnost než přikývnout.

V té chvíli jsem o rodu Frištenských nevěděl téměř nic, jen jsem si vzdáleně připomněl jistého pana Františka Frištenského a jeho vztah k Rožnovskému pivovaru. Po roce 1948, po likvidaci všeho privátního, kdy byl Fassmannům znárodněn pivovar, a o své statky a zemědělské pozemky přišli také Frištenští, tehdy našel František Frištenský, syn mladšího bratra slavného zápasníka Gustava Frištenského, práci jako skladník zeleniny v tehdy již zaniklém rožnovském pivovaru. Vzpomínal na něj svého času také poslední rožnovský pivovarník pan Vladimír Fassmann během

Vyšlo v rámci projektu tvůrčí skupiny seniorů
„Město v mé paměti“ při Městské knihovně
v Rožnově pod Radhoštěm.

zajímavého vyprávění o historii pivovaru a Rožnově (publikace Rožnovský pivovar, 2016).

Netušil jsem ovšem jak komplikovaný, ale zároveň nesmírně zajímavý příběh se mi otevře. Schůzka byla domluvena na jedno odpoledne – kde jinde než v Rožnovském pivovaru.

S kým z rodu Frištenských se vlastně setkám, jsem do posledního okamžiku nevěděl. Setkání se odehrálo v přesně dohodnutý čas na mostě přes říčku Hážovku. Nějakým šestým smyslem jsme vycítili, že se právě my dva hledáme. Představil se jako František „Frank“ Frištenský, prasnovec slavného Gustava Frištenského. Zasedli jsme v Rožnovském pivovaru v přívětivé kavárně za jeden stůl. Káva a čaj. Nastartoval jsem diktafon – a zastavil ho až po uplynutí času 1:47:59, kdy jsem měl vyprávění Františka „Franka“ Frištenského o jeho životní pouti z Rožnova přes Rakousko, Švýcarsko, USA, trochu i přes Kanadu, zpátky do Rožnova zvukově zaznamenané.

Toto je jeho příběh, který je předznamenán osudem rodiny Frištenských.

Gustav Frištenský – světový fenomén v řecko-římském zápasu

Fenoménem na poli sportovním v závěru 19. a v první polovině 20. století byl bezesporu český zápasník, amatérský mistr Evropy za rok 1903 a profesionální mistr Evropy v roce 1929 Gustav Frištenský, který v průběhu více než čtyřiceti let trvající sportovní kariéry vybojoval přes 10 000 vítězství. Jeho oblíbenou disciplínou byl řecko-římský zápas, jenže brzy málem neměl soupeře. „Mlátil s námi o žíněnku jako s pytlí,“ naříkali zápasníci. Jako sportovec světového jména procestoval Gustav Frištenský celý svět. „Jsi silný jak Frištenský,“ říkalo se. Na začátku 20. století se také stal symbolem krásy lidského těla a často sloužil jako model pro sochaře. Silák všech siláků Gustav Frištenský se proslavil po celém světě.

Gustav Frištenský se narodil 11. května 1879 v obci Kamhájek čp. 1 (součást obce Křečhoř, okr. Kolín) jako jedno ze šesti dětí Aloisu a Kateřině (rozené Choděrové) Fridsteinským

v tehdejší Rakousko-Uhersku. Zemřel ve věku 77 let 4. dubna 1957 v Litovli v Československu.

Zápasu se věnovali také jeho bratři František, Josef a Karel, ale žádný z nich nedosáhl Gustavo- vých hvězdných výsledků.

Jako dítě byl Gustav slabý a neduživý, proto ho rodiče nutili běhat a cvičit. Zesílil, takže po dokončení obecné školy mohl nastoupit do učení ke kováři Jechovi. Po nezaviněném úrazu však pokračoval uřednickým místem u řezníka, a coby vyučený řezník a uzenář nastoupil v Brně u Moritze Soffera.

Láska ke sportu ho v Brně přivedla do TJ Sokol a posléze mezi silná chlapiska i do atletického klubu Hellas. Roku 1899 museli pro něho v blanenské slévárně zhotovit speciální skládací činku o váze do 150 kg. V té době měřil 180 cm a vážil 96 kg.

K zápasu ho v roce 1897 jako osmnáctiletého zlákal v Bečvárech vítězství nad kočovným zápasníkem, černochem jménem James Palmer, který se obecnstvu představoval jako nejsilnější muž světa.

Gustav Frištenský se také věnoval hodu diskem a roku 1900 získal v této disciplíně titul mistr Čech. Věnoval se rovněž vzpírání, nadhazem vzešel 128 kg. Ale jeho celoživotní láskou nakonec

zůstal řecko-římský zápas. Brzy neměl mezi zápasníky konkurenci. Stal se amatérským mistrem Čech a Moravy a roku 1902 mistrem celého Rakouska. V roce 1903 se stal v Rotterdamu mezi 112 účastníky amatérským mistrem Evropy. Záhy potom nastoupil dráhu profesionála a sklízel úspěchy v Evropě i Americe v Chicagu, New Yorku, Montrealu, Buenos Aires, Montevideu a v mnoha dalších městech. Neváhal vystupovat také v cirkuse Kludský, kde vyzýval diváky k zápasu, ale žádnému z vyzyvatelů se jej nepodařilo porazit.

V roce 1914 v Chicagu jednoho reportéra zajímalo, kde Frištenský tu sílu bere a jak se stravuje, pak napsal:

„Nekouří, nepije, ale musí mít den co den tři domácí jídla, která mu připravuje jeho žena Miroslava. Na lehčí oběd mu připraví například dvoukilový steak, šest velkých pečených brambor, jako přílohu mrkev a dostatek chleba. Vše zapíjí jen minerální vodou. V den zápasu však nejí vůbec.“

Stávaly se mu také rozličné příhody. V roce 1940 po zápase v Písku přišel za ním postarší návštěvník a důvěrně mu sdělil: „Dobře jste to od našeho Gusty odkoukal, ty chvaty, postoj i techniku. Dokonce se mu trochu i podobáte. Jako jeho dvojník si vedete opravdu dobře.“ Tehdy šedesátiletý Gustav Frištenský potlačil úsměv

a neznámého požádal, aby si ono tajemství nechal pro sebe a nikomu o tom v Písku nic neříkal. Tak se i stalo.

V roce 1911 přišlo na zápas Gustava proti Smejkalovi na Letné asi deset tisíc diváků, ale nebylo prý žádnou zvláštností, že v Praze chodilo na zápasy Gustava Frištenského diváků až třicet tisíc.

Ještě v roce 1928 se stal Gustav v Praze profesionálním mistrem Evropy, a to mu tehdy bylo již padesát let.

Děvčatům se líbil, ale nezbyvalo mu na ně mnoho času, až pokud v Litovli nepotkal Miroslavu Ellederovou (nar. 1888), dceru sládka místního pivovaru, pohledné a inteligentní děvče. Svatbu měli 10. srpna 1908 v Praze. Miroslava se stala jeho životní souputnicí až do své smrti v roce 1947.

Gustav Frištenský vlastnil statek v Lužicích u Šternberka. Ten mu však byl za okupace Československa jako součást Sudet po Mnichovské dohodě roku 1938 Němci zabaven. Po roce 1945 mu byl statek sice vrácen, ale v dezolátním stavu. Gustav Frištenský statek dal do pořádku, jenže po roce 1950 o něj v rámci socializace vesnice a kolektivizace zemědělství znovu přišel.

Za druhé světové války byl Gustav Frištenský za podporu odbojové činnosti zatčen a umístěn do koncentračního tábora. Po válce byl oceněn

Záslužným křížem za odbojovou činnost v době Protektorátu za osvobození vlasti. V roce 1956 pak obdržel titul Zasloužilý mistr sportu.

Gustav Frištenský zemřel 4. dubna 1957 v Litovli, tam je také pochován. Před sokolovnou je v Litovli postavena jeho socha.

K přátelům Gustava Frištenského patřil i slezský bard Petr Bezruč, po zápasnickově smrti se s Gustavem Frištenským rozloučil čtyřverším.

Vítěz v boji mnohém,
udivils kruh zemský,
budiž navždy sbohem,
Gustave Frištenský.

Od dědečka Františka Frištenského po vnuka Františka

V závěru pěkného léta roku 2020 zavítal do Rožnova pod Radhoštěm muž sportovního vzhledu, který se představil jako František „Frank“ Frištenský. Seděli jsme v přívětivé restauraci interiéru po roce 2000 opětovně oživeného rožnovského pivovaru u kávy a bylinkového čaje. Jeho vyprávění bylo jako nahlédnutí do časů, které už sice odezněly, přesto stále rezonují.

„Po exodu v roce 1968 do Vídně a Švýcarska, po dvaatřiceti letech pobytu ve Spojených státech amerických a po návratu do České republiky v roce 2018 se pokouším vypátrat, kam až kořeny Frištenských sahají a jaké peripetie museli členové rozvětveného rodu Frištenských protřpět za druhé světové války i v politickém uspořádání, které v Československu následovalo,“ řekl František „Frank“ Frištenský. „Je to velký úkol, ale snad se mi alespoň něco vypátrat podaří.“

Zápasníka a siláka typu Gustava Frištenského sice František „Frank“ Frištenský nepřipomínal,

ale marně jsem se pokoušel uhádnout jeho sportovní parketu. Jako by četl moje myšlenky, usmál se a řekl:

„Můj praděd František byl jedním ze tří mladších bratrů Gustava Frištenského, též zápasil. Také můj dědeček byl pokřtěný jako František a teprve právě on při křtu svého syna s pojmenováním potomků vybočil a dal mu jméno Jaromír – to byl můj otec, inženýr elektrotechnik. Právě on se při mém narození vrátil k tradici Františků a do křestního listu mi nechal zapsat jméno po pradědovi a dědovi – opět František. A abych se při brouzdání historií rodu Frištenských mezi tolika Františky neztratil, tak jsem si při toulání světem doplnil jméno na – František „Frank“ Frištenský. Sice nesedlám, jako řada mých předků, ani nezápasím, ale na sport jsem nezanevřel a sport se mi nakonec stal celoživotním osudem.“

Vraťme se na chvíli do druhé poloviny 19. století alespoň vzpomínkou na fenomenálního siláka a nepřekonatelného zápasníka Gustava Frištenského.

„Často na prastrýce, slavného a světoznámého zápasníka Gustava Frištenského vzpomínám,“ řekl František „Frank“ Frištenský. „Když prastrýc Gustav v roce 1957 zemřel, hned druhý den tam přijel jeho bratr, můj děda František, a jak byl

pedant na všechno, tak celou pozůstalost podrobně sepsal. Medaile, které Gustav Frištenský za svá vítězství obdržel, to nebyl žádný plech, ale zlato a stříbro, vše osázené drahokamy.

Pro celou pozůstalost vzápětí přijely možná dva nákladní vozy z Národního muzea v Praze. Jenže se ukázalo, že část těch vzácných věcí se do Prahy nedostala a jsou nenávratně ‚ztracené‘.

Prastrejda Gustav nebyl živ jen zápasnickým sportem, alespoň v začátcích sportovní kariéry určitě ne. V dospívání, kromě neúplného vyučení kovářem a mistrovského glejtu vyučeného řezníka a uzenáře, vlastně pořád to byl jen nebohatý venkovský kluk. Teprve jako úspěšný zápasník profesionál byl ekonomicky zajištěný. Pak zase myslel na zadní kolečka a roku 1926 koupil spolu s mladším bratrem Františkem statek v Lužici.

Můj děda František často vzpomínal, jak se tam na tom statku hodně nadřel. I přesto si roku 1938 koupil pro sebe statek v úrodných rovinách v Bedihošti u Prostějova. Jenže za války mu statek sebrali Němci. A když ho po válce dostal vyrabovaný zpátky a znovu ho zvelebil, statek mu po roce 1950 v rámci družstevní kolektivizace vyvlastnili. A ve třiapadesátém roce navíc přišel děda František při měnové reformě o všechny peníze.“

To nebyla radostná doba...

„To rozhodně ne,“ navázal František „Frank“ Frištenský. „Přesto mám na poválečné období pěkné vzpomínky.“

To bylo tak...

„Můj otec Jaromír navštěvoval v září roku 1945 elektrotechnickou průmyslovku v Šumperku a šťastnou náhodou ve stejném roce navštěvovala v Šumperku obchodní školu také moje budoucí matka. Dopadlo to tak, že jsem se narodil 18. listopadu 1948 v Olomouci, ještě před svatbou rodičů.

Bydleli jsme tehdy v Zábřehu. A v době, kdy dědeček František hospodařil na statku v Bedihošti, často jsme tam pobývali. Tenkrát to byly pro nás děti zlaté časy. A děda František mne chválil, že jsem jako kluk zachránil rod Frištenských.

Dobře si na dědu pamatuji, ale je pravda, trochu jsem se ho bál. Byl jsem tehdy malý a hubený. Kdežto děda byl hromotluk, měřil skoro dva metry. Dlaň ruky měl jako moje dvě, učiněnou pracku.

Děda byl velký pracant, ale málokdy veselý. Spíš zatrpklý a velice přísný. Všecko muselo být přesně udělané, přesně zapsané, vždycky přesně dodržoval stanovený čas.

V té době nebyl na statku vodovod, jen pumpa. Ráno jsem přinesl v kbelíku od studny studenou

vodu a děda svlečený do půl pasu se v ní umýval. Namydlil se a pořádně drhl žínkou. Pokaždé byla spousta vody kolem něho nacákaná. Když se utřel, postavil se k zrcadlu a česal si vlasy, dbal při tom na pěšinku uprostřed hlavy. Pak si oblékl bílou košili a kravatu. Vždycky, i když nikam nešel, třeba jen seděl u stolu a něco psal, nebo šel pracovat na zahradu, pokaždé se takto oblékal. A pracoval pořád. Nakonec při práci, když v roce 1965 v Kašperských Horách brigádníčil u nejstaršího syna Dalibora, i umřel. I v rakvi měl vlasy učešané na pěšinku, ale byly už bílé.

Když se moji prarodiče museli vystěhovat z Bedihoště, působil můj otec Jaromír nějaký čas jako elektrotechnický inženýr na vodní elektrárně ve Štěchovicích. Strejda Zdeněk mu nabídl, ať přijede do Rožnova pod Radhoštěm, kde se intenzívně rozvíjel průmysl. Otec Jaromír rád pozvání přijal.

V tom čase děda František s babičkou pořád ještě bydleli v Masečíně u Štěchovic, ale začátkem šedesátých let se rozhodli přestěhovat také do Rožnova. Bydleli tehdy u Struhy, už dávno zasypané, ta ulice se dnes jmenuje Na Zahradách. Někde v místě, kde mají dům Billovi, byla stará rozpadlá budova, tam Zdeněk, můj otec Jaromír a několik kamarádů postavili ze zbořeníště byt – velkou

kuchyň a jednu světnici. Později tam děda František ještě zbudoval záchod.

Tak se Frištenští dostali do někdejšího lázeňského městečka Rožnova pod Radhoštěm.“

Od té doby už nebylo jméno Frištenský v Rožnově pod Radhoštěm neznámé, jak ostatně také vyznívá ze vzpomínek posledního rožnovského pivovarníka pana Vladimíra Fassmanna.

„Po vyučení pivovarníkem jsem měl převzít rodný rožnovský pivovar, jenže ten byl v roce 1948 znárodněn a později jako pivovar zcela zlikvidován. Objekty byly využívány jako sodovárna, sklad zeleniny nebo pracoviště Osevy pro třídění travních semen. Vše patřilo hospodářskému družstvu, kde jsem byl z milosti zaměstnán v dopravě. Našla se i chvilka posedět ve vyhřáté vrátnici.

V té době si v bývalém rožnovském pivovaru našel práci skladníka zeleniny také František Frištenský, syn mladšího bratra slavného zápasníka Gustava Frištenského. Prostory někdejšího pivovaru, které sloužily jako skladiště, byly zapuštěny do úpatí hory Kozák. Žádné vytápění, chlad v zimě i v létě. Když měl František Frištenský svou práci hotovou, přišel také posedět do vyhřáté vrátnice a povykládat s vrátnými. Tak jsem se s Františkem, pak i s jeho synem

Jaromírem a jeho bratrem Zdeňkem Frištenským seznámil.

Ve volném čase jsme působili v rožnovském Automotoklubu, který vyvíjel činnost pod hlavičkou organizace Svazarmu (Svaz pro spolupráci s armádou). Na Bučiskách byly v té době pořádány známé terénní motocyklové závody Rožnovské kotáry. Frištenští Jaromír a jeho bratr Zdeněk byli také členy tohoto uskupení. Já jsem tam měl coby pokladník na starosti hlavně všechno zinkasovat, peníze a účty odevzdat. Jaromír Frištenský se staral spíš o technické záležitosti. Rád na něj vzpomínám.“

„Jen pro upřesnění,“ doplnil František „Frank“ Frištenský, „František Frištenský byl můj dědeček, Jaromír můj otec a Zdeněk Frištenský jeho bratr a můj strýc. V této sestavě jsme v padesátých letech žili Frištenští v Rožnově pod Radhoštěm.“

Ani přes obtížné podmínky se čas nezastavil a klopotně pospíchal dál.

Frištenský „Frank“ František – vzpomínka na uprchlický exodus

„Začátkem šedesátých let byl v Rožnově usazen děda František, který dělal různé práce, aby se uživil, také skladníka zeleniny v bývalém rožnovském pivovaře. V Rožnově tehdy bydlel také strejda Zdeněk a můj otec Jaromír,“ vzpomínal Jaromírův syn František „Frank“ Frištenský.

„Můj otec Jaromír pracoval v Tesle Rožnov, ale byl zaměstnán také v místní textilní továrně MOP. Pak odešel pracovat do Komunálu, kde se v Palackého ulici naproti hotelu Koruna převíjely a opravovaly elektromotory. Děda František tam také pracoval, ale měl už v té době zdravotní problémy, někdy se musel cestou zastavit a dát si pod jazyk tabletu nitroglycerinu.

Měli jsme byt v nově vybudovaném sídlišti Záhumení v ulici Boženy Němcové.

Byli jsme na tom sídlišti parta kluků. Provozovali jsme spoustu aktivit, hráli jsme pozemní hokej, závodili na bicyklech a vůbec sportovní skotačení venku bylo pro nás mladé důležitější než škola.

Prvé čtyři třídy jsem chodil do školy ke kostelu, dnes je tam prodejna sportovního zboží, pak do Základní školy Videčská. Následovaly čtyři roky stavební průmyslovky ve Valašském Meziříčí, obor vzduchotechnika.

Pak přišla prezenční vojenská služba. Odkroutil jsem si jenom několik měsíců v Praze v Kbelích u letecké posádky, kde jsem byl zařazen u vojenských staveb jako odborník na vzduchotechniku. Takže jsem jezdil po vojenských stavbách, vyměřoval a kreslil.

Tam mne u jedné tankové brigády nedaleko západních hranic zastihla 21. srpna 1968 invaze Rusáků. Nikdo nevěděl, co se děje, jestli nás třeba nenapadli Němci nebo Američané.

V těch zmatcích mne naložili do gazíku a odvezli k domovské posádce do Prahy. I v té výjimečné situaci jsem dostal opušťák a mohl jsem odejet do Rožnova.

Měl jsem dovolenku na týden. Otec rozhodl, že celá rodina pojedeme do Rakouska na dovolenou stanovat. Neměl jsem pas, ani občanský průkaz, ale otec, protože jsem v Rožnově hrál hokej a házenou, objevil můj průkaz ČSTV s mou fotografií a podpisem. Bez velkého vysvětlování mne odvezl do Přerova, posadil na rychlík do Vídně, tam ať na nádraží počkám na ostatní. Příští den přijel

zbytek rodiny do Vídně autem a skutečně jsme se na nádraží setkali. Teprve tam mi otec řekl, že už se do Československa nevrátíme.

Vůbec nic jsem nechápal.

Odvedli nás do sportovní haly, kde už byly stovky, ne-li tisíce Čechů a Slováků. Lidé spali na lavičkách, na zemi. V té chvíli nebylo jiné řešení.

Poslali nás na švýcarský konzulát. Švýcaři Čechoslováky přijímali. Vystavili nám doklady, dali peníze, jídlo. Ten samý večer jsme odjeli směr Švýcarsko. Tam už byli informováni, přijali nás a ubytovali v hotelu.

Když tehdy člověk pocházel z Rožnova a ze dne na den se dostal na Západ, jenom zíral. Parádní hotely, všechno pěkné a čisté, obchody plné zboží. To jsem do té doby nikdy neviděl.“

Na zkušené ve Švýcarsku

„Tak jsem se najednou octl ve Švýcarsku. Neuměl jsem německy. Jen rusky, ve škole jsem měl z ruštiny lepší známky než z češtiny, ale to mně ve Švýcarsku moc platné nebylo.

Neměl jsem žádnou představu o tom, co bude dál.

Otec dostal poměrně brzy práci v nějaké velké chemické továrně ve městě Domat/Ems. Mne zaměstnali ve stejné továrně s tím, že jsem otci i dalším zaměstnancům nosil tašky s náradím a chodil pro svačiny. I za to jsem byl vděčný.

Nejdřív ze všeho jsem se naučil němčinu, ale především tu jejich švýcarštinu, což je skoro jiná řeč.

Po nějakém čase jsem pracoval jako geodet u zeměměřičské společnosti. Vyměřovali jsme v horách pole a rozměřovali stavební parcely. Držel jsem trasírky a opět nosil svačiny, ale pomalu jsem se dostával nahoru.

Pak si otec založil ve městě Chur v kantonu Gaubünden úspěšnou firmu na opravu automobilů, kde s ním také pracoval můj bratr Jarek. A já jsem se pak v jedné místní firmě dostal ke svému oboru se vzduchotechnikou.

Jenže pořád mne to táhlo ke sportu. Základ jsem měl z Rožnova. Ve škole byl výborný tělocvik, měli jsme totiž výborné tělocvikáře. Se sportem mi pomáhal také děda František, vyráběl činky, zřídil v jednom sklepe činkárnu. I radou pomáhal. „Nejlepší trenér je tvoje vlastní tělo,“ říkal. „Musíš poslouchat svoje tělo, jinak všechno ostatní nemá žádný smysl. Všecko se musí dělat na sto procent. Ale když už nemůžeš, tak přidej, ale poslouchej své tělo, ono ti dá vědět, kdy máš zpomalit.“ Také říkal: „Nos měj pořád nahoru, ten ti narovná celé tělo. Když máš nos nahoru, tak se nehrbíš, ale jsi rovný a dobře vidíš na jiné lidi.“

Tak já jsem každý zápas začínal – nos nahoru, všecko si zkontroloval, hned jsem věděl, o co jde. To jsem se od dědy naučil, zapamatoval a nikdy nezapomněl.

Později jsem ten princip – rozumět a komunikovat s tělem – s úspěchem uplatnil ve Švýcarsku a pak i v Americe.

V Churu jsem hrál hokej, druhou švýcarskou divizi, pak také házenou a volejbal. Švýčari tehdy byli, kromě lyžování, takoví sportovní začátečníci. Jak to, že všecko umíš, ptali se. Byl jsem pro ně učiněný sportovní fenomén. Pořád mne přesvědčovali, ať jdu studovat na sportovní institut, když jsem takový sportřák.

Nechal jsem se přemluvit a šel jsem ve Švýcarsku do školy pro trenéry a tělocvikáře. Tu jsem s úspěchem vystudoval.

Po návratu do Churu jsem pak působil jako hrající trenér volejbalového mančaftu.“

Americké dobrodružství

„Pak se mne jeden kamarád zeptal, jestli s ním nechci jet do Ameriky. Měl jsem našetřené nějaké peníze, proč ne? Anglicky neuměl hovořit ani jeden z nás, jen německy a já navíc rusky, tak jsme se shodli, že i s tím to v Americe nějak půjde.

Do Ameriky jsme odjeli v roce 1976. V tom roce byly v Montrealu v Kanadě olympijské hry, to byl náš cíl. Koupili jsme za 600 dolarů obstarožní Cadillac a do zahájení olympiády jsme projeli Ameriku křížem krážem, dokonce jsme stihli navštívit i Havaj – o tom by bylo možné napsat tlustou knížku, jak jsme s chatrnou angličtinou a ve starém autě projeli celou Ameriku a co všechno jsme při tom zažili. Mám na to putování moc pěkné vzpomínky.

Pak jsem se pokoušel uchytit v Americe na některé univerzitě jako sportovní trenér. K tomu mi dopomohl český spisovatel Arnošt Lustig, se kterým jsem se potkal ve Washingtonu, D.C. Zjistil, že na univerzitě, kde vyučoval, hledají trenéra volejbalu a asistenta tělocviku na fakultě tělesné výchovy. Také mi poradil, ať při pohovoru tou svou primitivní angličtinou raději nic neříkám, jen když mi někdo položí přímou otázku, ať prostě řeknu yes. Tak jsem to místo dostal.

Tam jsem byl čtyři roky. Potkal jsem tu manželku Victorii. Hrála pozemní hokej za univerzitu. Začal tedy můj americký život, který se protáhl na dvaatřicet let prožitých v USA.

Za tu dobu se odehrály všechny důležité věci v mém životě.

Z Washingtonu jsme se odstěhovali do Michiganu, kde jsem dostal jako trenér lepší místo. Tam se nám narodila naše první dcera Hana.

Rodiče tehdy zůstávali ve Švýcarsku. V roce 1987 jsme se rozhodli, že se přestěhujeme za nimi do Churu, to už táta onemocněl na rakovinu a v roce 1988 zemřel. Toho samého roku se nám ve Švýcarsku narodila dvojčata, Michael a Nadia.

Pořád jsem chtěl zpátky do Ameriky a v roce 1996 jsem dostal dobrou nabídku z Colorada. Máma nesla těžce, že jsme odjeli.

Měl jsem v Americe také malou cestovní kancelář. Tak třikrát nebo čtyřikrát do roka jsem vozil menší skupinky Američanů po České republice, Polsku, Maďarsku, Slovensku, Slovinsku a Chorvatsku – prostě po střední Evropě. V Coloradu jsem měl také fitness centrum, něco jako osobní trénink pro klienty. Spolupracoval jsem s lékaři i s fyzioterapeuty. Měl jsem klienty, kterým jsem udržoval nebo zlepšoval zdraví, vždy se pracovalo jako ‚one-on-one‘ (to znamená jeden trenér s jedním klientem).

Nakonec jsem s tím vším v Americe skončil a vrátil se domů do České republiky.

V Americe jsme definitivně skončili v létě 2018. Americká kapitola mého života tak byla u konce. Všecko jsme prodali, všechno jsme uzavřeli, nemáme tam ani žádnou adresu. Přesto na Ameriku mám ty nejlepší vzpomínky. Mám tam stále mnoho přátel a především naše tři děti a vnučku.“

Co míjející čas nevzal

„Až po létech jsem začal chápat, jaká to byla za druhé světové války a pak v 50. letech za komunistů krutá doba. Dozvěděl jsem se, že máma pocházela z židovské rodiny a že z její strany se konce války vlastně nikdo nedožil. Máma nějakým zázrakem přežila tři roky terezínského ghetta, ale její rodiče a přes 70 příbuzných skončilo v jiných vyhlazovacích lágrech a v komíně. Jen její bratr ještě přežil, když utekl z nacistického vlaku smrti. Máma se s ním setkala po válce v Praze.

Já jsem nechtěl umřít v Americe. I když mám americké občanství, pořád se cítím být Čech. Pořád s děčkama mluvím česky, všecy tři mluví česky. To lidi obdivují. Ve Švýcarsku se děti naučily švýcarštinu, němčinu, takže u stolu, když jsme měli Američany a Švýcary, tak jsme používali tři řeči najednou. Já jsem nechtěl mateřský jazyk zapomenout. A rozčilovalo mne, když Češi začali češtinu zameričťovat, nebo vůbec komolit s jiným jazykem. Máma vždycky říkala, mluv, jak ti huba narostla. Samozřejmě, že mně chybí děti i vnučka, které jsou v USA. Přesto velice často komunikujeme díky technickým vymoženostem, ale fyzický kontakt to nenahradí.

Teď jsme doma v Praze. Manželka, i když je rodilá Američanka, je v Praze moc spokojená. Její čeština byla zpočátku jako kdysi moje angličtina, když jsem v Americe začínal, ale teď česky umí, nebezpečně dobře.

Snažím se v České republice vypátrat rodokmen našeho rodu. Pracuji na tom již mnoho let, jak na rodokmenu Fridsteinských, tak i Aschermannových a Kleinových po mé mamince. Zároveň také píšu knihu s pomocí jednoho spisovatele zde v Praze o své mámě, jejích předcích, o kterých jsem nic nevěděl. Také jsem se dal do bádání rodu Klestilových, odkud pocházela moje babička, kde byli tři babiččini sourozenci za minulého režimu zavřeni. Standa a Laďa Klestilovi byli v Mírově, tam seděli dost dlouho, ale proč vlastně? Teta Langrová (sestra mé babičky) vedla v Praze i na Moravě protistátní skupinu. Všechno je v archivech bezpečnostních složek, výpovědi těch lidí, za co byli zavřeni. Když jsem to četl, tak mi z toho bylo špatně. Když tetu Langrovou propustili, přijela navštívit svoji sestru – moji babičku. Vlasy neměla, jen pár chlupů vždycky někde na hlavě, bílá jak papír...

O tom se nic nevědělo, co se dělo za komunistů.

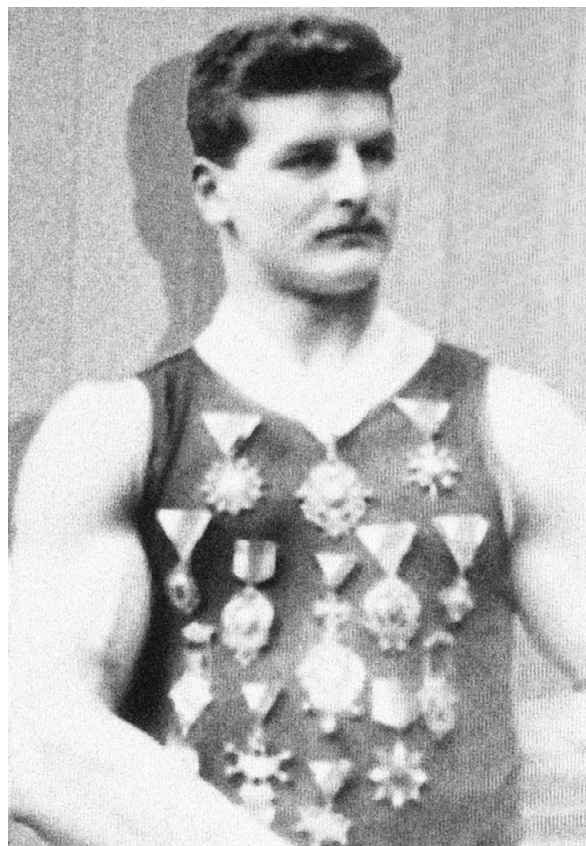
Tak jsem si říkal, že když jsem se dal do toho bádání, chci vědět všechno. Je to velký úkol.

Co můžu zjistit, zjistím, co nemůžu, tak nemůžu. Ale udělám všechno, abych zjistil co nejvíc. Takže se nenudím, práce mě baví a vždy mám radost, když udělám sebemenší pokrok.“

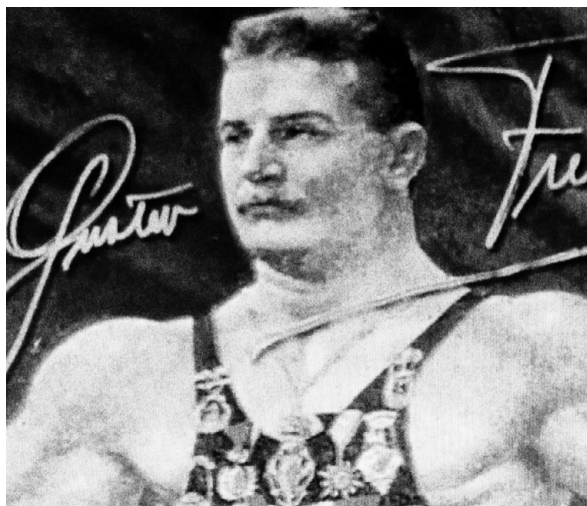
Rod Frištenských byl v průběhu uplynulých let zatlačen málem až na existenční mez a také do zapomnění. Přece nakonec vzpomínka na legendárního siláka Gustava Frištenského, na jeho bratry a na další pokolení přečkala bouřlivá období naší historie a jejich hvězda ani dnes nepohasla.

Gustav Frištenský jako úspěšný oštěpař

Gustav Frištenský s medailemi za nesčetná vítězství v řecko-římském zápasu

Sláva nepřekonatelného zápasníka Gustava Frištenského se rozletěla po celém světě

Při programu Ursusa spoluúčinkuje mistr Gustav

FRIŠTENSKÝ

Začátek ve 20 hodin večer

v sále *Kino Anděl*

Gustav Frištenský vystupoval i při různých příležitostech

Prosím, raďte laskavě uvést!

Cirkus „Eldorado“

Jen několik večerů v Písku u nemocnice.

**v pondělí dne 20.,
v úterý dne 21.,
ve středu dne 22.
května
velké zápasy.**

**v pondělí dne 20.,
v úterý dne 21.,
ve středu dne 22.
května
velké zápasy.**

V Praze konaly se v Lucerně velké zápasy, a nám se podařilo získat několik mistrů, jejichž obrázky zde přinášíme.

FRIŠTENSKÝHO
Merkales Bernard,
a proto přijďte se všichni na nejlepšího mistra podívat!

Každý večer zápasí několik dvojic.

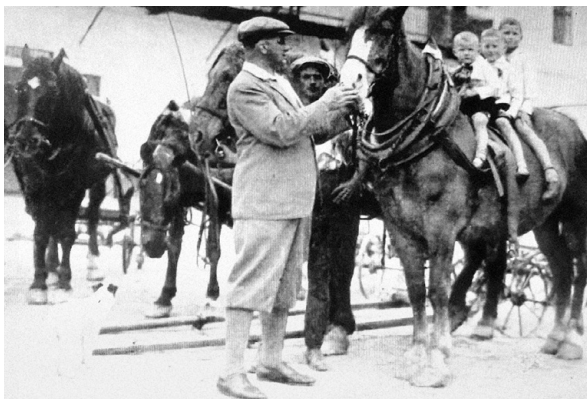
Černoš Essau z Namerunu

Gustav Frištenský,

Ctibor.

Začátek o 4. hod. odpol. a v 8-20 hodin večer letního času.
Vstupné: Lóže 7 K, křeslo 6 K, I. m. 5 K, II. m. 4 K, k sláni 3 K, mládež 2 K.
N novému programu účtí zve ředitelství cirkus.

Příležitostně vystupoval Gustav Frištenský také v cirkusech

Gustav Frištenský na svém statku v Lužici

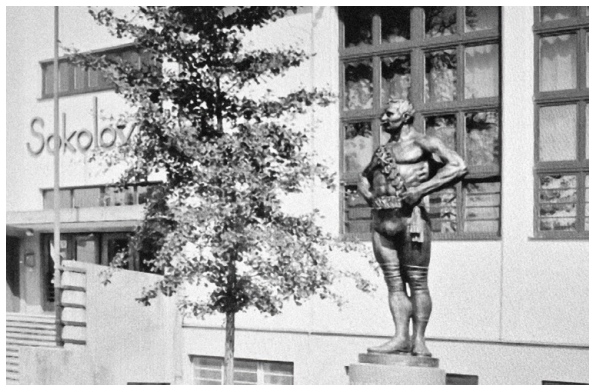
Rodný domek Gustava Frištenského v obci Kamhájek

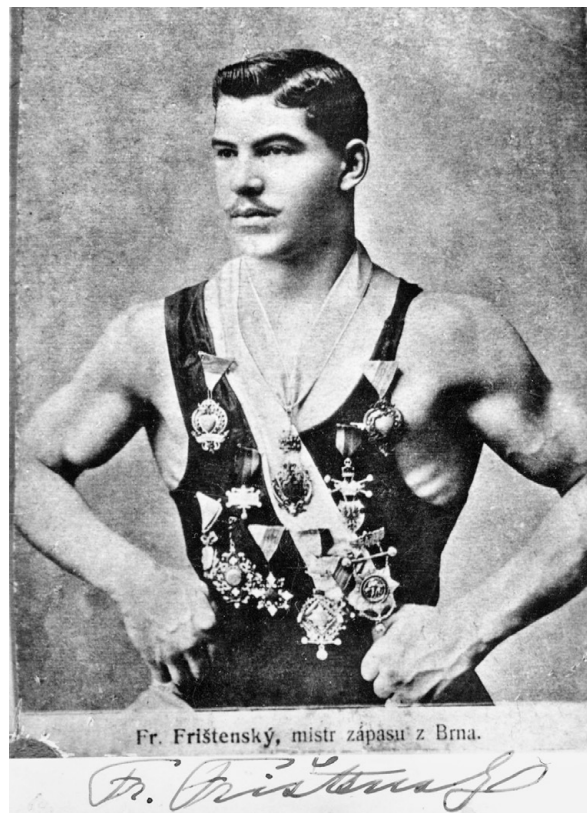
Miroslava Frištenská, žena slavného západníka Gustava

Gustav Frištenský a jeho žena Miroslava

Socha zápasníka Giustava Frištenského před Sokolovnou v Litovli

František Frištenský, pradědeček Františka „Franka“ Frištenského byl rovněž úspěšný zápasník
Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

Z levé strany Jaromír Frištenský, babička Marie, děda František a strýc Zdeněk v roce 1963 v Rožnově pod Radhoštěm na struze

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

Naše parta kluků hraje hokej na přírodním kluzišti na původně fotbalovém hřišti na Harcovně

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

Roku 1968 první den do školy, Rožnov p. R., ulice Boženy Němcové

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

František „Frank“ Frištenský s českým spisovatelem Arnoštem Lustigem ve Washingtonu D. C. na the American University. Washington D. C. kde oba učili

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

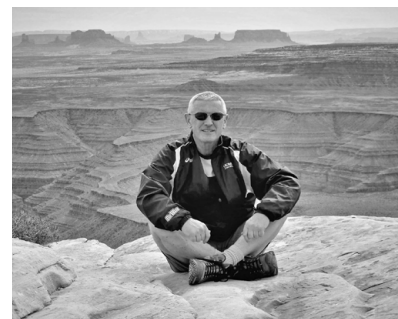
Tři generace Frištenských v Durangu. CO. Strojdomé (bratři) Gustav a Zdeněk, úplně vpravo František „Frank“ Frištenský a jeho syn Misa

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

František „Frank“ Frištenský na svém oblíbeném koníčku
29. 7. 2012 – Colorado

Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

František „Frank“ Frištenský v Canyondlands Národním parku. Utah – 2016

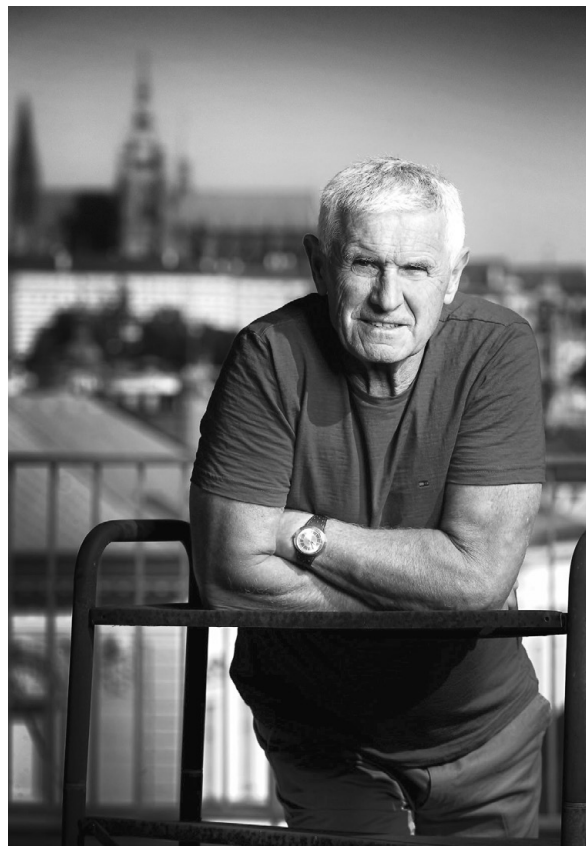
Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

Rodina: František „Frank“ Frištenský Family – Frank – dcera Hana a vnučka Emilia – manželka Victoria – dvojčata dcera Nadia a syn Misa
Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

František „Frank“ Frištenský v létě 2020 v rožnovském pivovaru
Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

František „Frank“ Frištenský, Praha, léto 2020
Foto © archiv František „Frank“ Frištenský

Stále živá legenda zápasníků Frištenských

Richard Sobotka

Rožnov pod Radhoštěm 2021

Vydala Městská knihovna Rožnov pod Radhoštěm,
příspěvková organizace
Bezručova 519, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm

Tel.: 571 654 747, 777 808 695
e-mail: knihovna@knir.cz
<http://www.knir.cz>

ISBN: 978-80-87334-47-8

Edice Milé tisky č. 26

**Městská
knihovna**
Rožnov pod Radhoštěm

Odpovědný redaktor:
Pavel Zajíc

Redakční rada:
Richard Sobotka, Ivan Bajer, Vladimír Bartošek,
Helena Uhrová

Sazba: Honza Bartoň

Logo Město v mé paměti a kresba knihovny:
Vladimír Bartošek

Fota a reprofota z archivů Richarda Sobotky
a Františka „Franka“ Frištenského

Městská knihovna

Rožnov pod Radhoštěm

MILÉ TISKY
